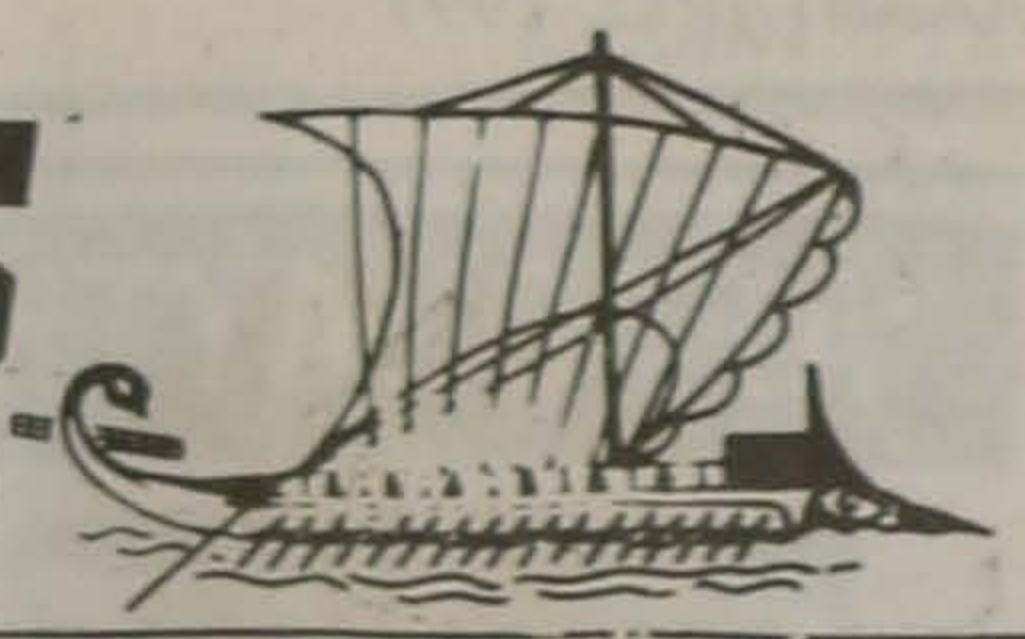

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 1997
ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΕΤΟΣ 90 ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 85

Η Ε.Λ.Β. για τα προβλήματα των Παλινοστούντων Ποντίων

Μετά από πέρα από τις... είδους επί μέρους... και διευκολυν... είναι πάμπολλες... μας με υ... βουλευτές, ... δημάρχους... αρμόδια όργα... στόχο την επίλυ... του συνόλου των... οδών... Παλινοστούντων...
... ψηφί... αρμόδιες... εξουσίες των... περιεχόμενο... σχεδόν μ'... του δευτέρου τύ... (27-1-1997) που

μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

Εκδήλωση του Λυκείου Ελληνίδων
Το Δ.Σ. του Λυκείου... Ελληνίδων Πα... μάρτημα Βερόιας... οργανώνει διάλεξη... την ευκαιρία των... χρόνων από το... Χαριδίου... την Τετάρτη... 19-3-1997, ώρα... 6.30 μ.μ. στην αίθου... εκδηλώσεων του... Επιμελητηρίου Βε... ροίας με ομιλήτη τον... ιστορικό κ. Γ. Χιονίδη... με θέμα "Χαρί... Τρικούπης".
Η είσοδος είναι ε... λευθερη.

Χειροκροτούμε ακό... μα την πρωτοβουλία... κείνων των Βουλευτών... που κινούνται εντονό...

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

ΜΙΑ ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΠΣ ΓΙΑ ΚΙΝΗΜΑ ΠΟΝΤΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Πρόταση για να ιδρυ... θεί "Κίνημα γυναικών... ποντιακής καταγωγής"... που στόχο θα έχει να... παροκοθηθεί την πα... ρεία και τον ρόλο της... σύγχρονης γυναίκας... από τον Πόντο και να... νιοχύει, με ηθικούς και... πρακτικούς τρόπους τη... διατήρηση των εθίμων... που ποντιακού λαού... στις σημερινές οικογέ... νειες, έκανε κατά την... διάρκεια της ημερίδας... ο Πρόεδρος της Πανε... ηθίας Ενωσης Ποντια... κών Σωματείων, Στέφανος Τανιμανίδης.

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ
Το νέο Δ.Σ. που προέκυψε από τις αρχαιρε... σίες της 26 Ιανουαρίου 1997 συγκροτήθηκε σε... σώμα ως εξής:
ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μιχαηλίδης Ιωάννης
Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σοφριανίδης Σάββας
Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Καλαϊτής Κων/νος
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Γερασιμίδης Μιχάλης
ΤΑΜΙΑΣ: Ορφονίδης Σταύρος
ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΩΝ: Σιδηρόπουλος Ηλίας
ΕΦΟΡΟΣ ΚΙΝΗΤΗΣ & ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ: Ορ... φανίδης Αριστοτέλης (του Θεοδώρου)
ΜΕΛΗ: Ζευγάρopoulos Λάζαρος, Αποστολί... δου Δημήτρα
Ο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ" εύχεται στη νέα διοίκηση... υγεία και δύναμη για τη συνέχιση του τόσο... δυσκόλου αλλά ωραίου έργου της.

Τιμητικό δημοσίευμα ΔΙΠΛΑ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ...

του κ. Ανδρέα Εθ. Ταταρίδη
...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

Μία αξιόπαινη πρωτοβουλία ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΟΠΣ

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ

...μας στείλατε. Κατά συνέπεια δεν... να χειροκροτήσουμε το... των αιτημάτων... διατυπώνονται σ... αυτό. Το γεγονός επί... ότι καυτηριάζετε... την δομή και την ανα... τελεσματικότητα... του ιδρύματος υποδο... χής και αποκατάστασης... Παλινοστούντων... σας τιμή ιδιαίτερα. Α... λώστε, και για το θέμα... αυτό οι απόψεις μας... γιναν κατά καιρούς... γνωστές πέρα από τα... στενά όρια του Νομού... Ημαθίας.

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - τηλ. (0331) 25.282

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.

ΤΗΛ. (0331) 66.913, 61.160 -
FAX (0331) 66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
Τηλ. (0331) 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 δρχ.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΑΝΕΔΚΟΤΑ

ΔΕΥΡΟ ΕΞΩ...

Εναν ημέραν απόγευμαν είχαμε μάθεμαν

θηρσκειτικά και από το μάθεμαν εποίημας στο μακαρίτε ο Χρυσούλης' επειδή έτον πολλά

θρήσκος και το ευαγγέλιον πα έξερεν στο απ' έξ να εξηγ' άτο.

Εκείνον την ημέραν το μάθεμα έτον για τη νυφίους.

Ο Χρυσούλης σίτα ε-ξήγανεν το ευαγγέλιον και σ' εκείνο το μέρος που έλεγε "ντο ε-γνέφ'σαν αργός και κ' επρόφτασαν τον νυμφίον", κρούει η πόρτα και εμπαιν' ίνας συμμαθητής εμου το όνομαν ατ Ταυθαρίδης.

Ο καθηγητής έμου ε-θύμωσεν και λέγ' στον "Δεύρω έξω" γυρίζ' σ' εμας μερέαν και λέει μας "παιδιά μου βλέπετε αυτόν τον μαθητήν, μοιάζει τις παρθένες που δεν πρόλαβαν τον νυμφίον" και έσυρεν α-τον έξ.

Σ' στο άπάν εφτάει την σκηνήν αθεσ πάει σην πόρταν κεκά και σί-τα κρούει και σίτα λέει:

- Τακ, τακ, ποίος είσαι!

- Ταυθαρίδης.

- Δεύρω έξω, δεν σε γνωρίζω!

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗ ΧΑΤΖΗΛΙΑ

Σ' σην Κρώμ' τα παιδία τη Χατζηλία έποι-ζαν μίαν 'ς σην σταν απές τον σκύλον και την κάταν και ο κύρτς στούν πα, ίνας απ' σδά κι απάν αρίφς έτον εξα-πλωμένος 'ς σην σάν-κναν κεκά. Αρ' γροιλίζ' και υθάζ' ο σκύλον, μιάις η κάτα και τσαρ-πίζ το σκύλον. Αλλο ε-λέπ' τον κύρν' αθέ εξα-πλωμένον 'ς σα μιντέρια απάν και νου-νίζ. Τ' άλλ' το παιδόπον ρωτά το:

- Νέπαι, ντο νουνίεις;

- Νουνίζω ο πατέρα μ' να εγίνουτον σκύλος ε-ξέρτς και τρανός θα έ-τον!

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- αθλαεύω = κυνηγώ
- αγγαλία = αγάλλιαση
- αγγεύω = αγγίζω
- απαημιζώ = ξαρμυρίζω
- άπαρος = απένταρος
- αροψέ = προχθές
- βουδάς = ζευγολάτης
- βώκος = ανόπτος
- δώμαν = δωμάτιο
- έβγαν = τέθος
- έγνεφος = ξυπνιτός
- εξαγουρεύω = αδειάζω
- εύθερα = καθαρά
- έχτρα = έχθρα

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

- 1. Παλαιά αχύρια ευο-ρίζ (παλιά άχυρα λιχνί-ζει, ανασκαθεύει, άσκοποα και παράκαι-ρα, παλιές υποθέσεις).
- 2. Πολλά μη λεγνί'τς, τσακούνταν τα μέσα σ' (μη αδυνατίσεις πολύ

γιατί θα σπάσει η μέση σου, όσος είσαι τόσο να δείχνεσαι). Λέγεται για κείνους που θέλουν να μιμούνται αριστοκρατι-κές συνήθειες και συμπεριφορά.

3. Το μουθάρ' το 'κ εξέρτς, σην αρκάν αθε μη διαθαίντς (μουθάρι που δεν το γνωρίζεις δίπλα από τα πιασιά του μνη περνάς, μη συνεργάζεσαι με πρόσωπο που δεν ξέρεις τον χα-ρακτήρα του).

4. Ατός 'λαφρός έν' (αυτός ελαφρός είναι, αερολόγος, ανόπτος).

5. Το στούδ' το θα κουρτάς ξάμωσον ο σην γούθα σ' (κόκκαθο που θα το καταπιείς μέ-τρπσέ το πρώτα στο λαιμό σου) για όσους ενεργούν απρομελήτ-τα.

6. Σο γεργάνι σ' κιο-ρέν άπλωσον τα ποδά-ρια σ' (ανάλογο με το πάπλωμα άπλωνε τα πόδια σου) σύνεση στις δαπάνες.

7. Μη τερεις το λει-λέκ' κι εβγάλλ'ς την γούθα σ' (μην προσπα-θείς να κάμεις το λαιμό σου μακρύ σαν του λέ-λεκα, παθαίνει εξάθρω-ση ο δικός σου (μη μεγαλοπιάνεσαι άμα δεν σου φτάνουν τα μέ-

σα που διαθέτεις, μην κάνεις τον ψωροπερ-φανο).

8. Το μουτάρ' με το μουτάρ' εβγαίν' (το α-κάθαρτο με το ακάθα-ρο καθαρίζει) ο πόλεμος με ισοπαλία α-ντιμετωπίζεται. Αντί-στοιχο με το αττικό "πάτταθος παττάθω εκ-κρούεται".

9. Ατός σόν φέγγον υθάζ' (αυτός το φεγγά-ρι γαυγίζει) άσκοπα μι-λάει.

10. Το μυτιν σην γης και το μουτσοούρ' σόν ουρανόν (η μύτη καρ-φωμένη στη γη και η μουσοούδα υψώνεται στον ουρανό) για ψω-ροπερήφανους.

11. Εναν ραχίν έρθεν κα κι έναν ωθόν ετσά-κωσεν (ένα βουνό έπα-θε κατοήσθηση και μονάχα ένα αυγό έσπα-σε) πολύ κακό για το τίποτε, αντίστοιχο του "ώδινεν όρος και έτεκε νυν".

12. Τον Μάρτ' σόν έ-μπαν ατ' κι τερούν α-τόν, σην έβγαν ατ' τερούν ατον (τον Μάρ-τη δεν τον κοιττάζουν (κρίνουν) από τις πρώ-τες ημέρες του, αλλο στο τέλος του) το τελι-κό αποτέλεσμα κρίνει ολόκληρη την πράξη.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ ΚΑΛΑΝΤΑΡΤΣ

Καλαντάρτς και νέον έτος κορ' περμέσ' ω' με σφέτος...

Πήρε το όνομα Καλαντάρτς από τα Ρωμαϊκά κάλαντα. Το χρονικό διάστημα από την Πρω-τοχρονιά μέχρι τα Φώτα ονομάζεται "Καλαντό-φωτα".

Με τον ερχομό του Νέου Χρόνου τα ενήλικα κορίτσια ξεκινούσαν με φρούτα και ξηρούς καρπούς να πάνε να "Καλαντάζ' το πεγάδ' και να πάρουνε το πρώτο νερό του νέου χρόνου το "Καλαντόνερον" κάνοντας ευχές: "Κάλαντα καλός καιρός, άμον τ' ανοίγω το πεγάδ' ν' ανοίξεται η τύχημ' κι άμον το τρέχ' το νερόν να τρέχ' κι ευλοία".

Την ημέρα των φώτων οι παπάδες "εφώτι-ζαν" τα σπίτια με "ασμόν" κι έφευγαν όθα τα κακά.

Το Σάββατο 21 Ιανουαρίου τιμάται η μνήμη του Αγίου Ευγενίου ποηιούχου Τραπεζούντος και νυν προσάτη των Συλλόγων Ποντίων "Αρ-γοναύται - Κομνηνοί" Μέριμνας Ποντίων Κυριών και Δήμου Καθαμαριάς. Κάθε χρόνο στο παρεκκλήσι του Αγ. Ευγενίου στην Καθα-μαριά η Μέριμνα πραγματοποιεί εκδήλωση στη μνήμη του.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημέ-νες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

ΤΑ ΠΑΡΧΑΡΙΑ

Ει κίτι παρχαρί νερά και παρχαρί γιαζία

πόσα φορές εδέβα σας με την καθοκαιρίαν

εδέβα σας μοθσπώρι με τα πολλά θρεσία.

Απάνις κίτρινον υφάδ' με τα πολλά πλούμια

σα στράτας εχαρχάθειαν μαύρα ξερά τα φύλλα

κι ο άνεμον εβόανεν ση ποταμί την άκραν

και τα νερά ερίγαναν συνθέμεθα ετρομάζναν.

τα δεντρά επροσκύναναν την ακροποταμέαν

και τ' αγριμόπα τ' άχαρα εθέλναν χουθέν φωλέαν.

Εδέβα σας το Σιμογκόν άσπρον βομπάκ το σόνι.

οθόερα ούθια έρπημα κι ούτε πουλή θάλιαν.

σίθια ναϊνάδες κρύσταλλα τη ποταμί η θωρέα

κι άσπρα δαντέλας βελονί η ακροποταμέα.

Απαν σα κορφάδας τη ρασί και σα πεγαδομάτια έρθεν

ο εκατόχρονον με τ' άσπρα τα μαλλία φορεί σαπόκια

ανέγραστα παγούρια φυσεκλήια

κι όντας περάν, όπου περάν σαρ τ' άσπρα τα τσαρτσάφια

στολιζ νυφόπα τα δεντρά χαλία τα παρχάρια.

Πόσα φορές εδέβα σας κι εκάρεν η καρδίαν

η ψύμ' εγομόθεν χρώματα, χρώματα κι ευωδίας

γυροκλήδοκουσε θα τρώιμε η αρωθυμία.

Άμον σεβντάς, τρανόν σεβντάς η' εκάθεν σην

πατρίδαν αρωθυμάτον και δακρυζ κάεται η καρ-

διάτ - νουνίζ τ' αγούρτς η' εθέριζαν ολημερίς

τριφύλλια κι η κερεντή εμουρδούθιζεν κι η κερ-

εντή ετραγόδονεν. Τα χτήνια και τα πρόατα οθόέν

την ημέραν εβόσκούσαν κι επρέσκούσαν τσούθια

τα μαστάρια...

Ει κίτι γάθια - βούτουρτα τάνια και πασκιτάντια,

σακούθια με το υθιστόν κούστια τα τσαρντάνια.

Και τα κορτσόπα τη χωρί με τα μακρέα τσάμιας

εσέρειαν κιντέατα, τσουντσούνας και σπιπίτσας,

πιρπιρίμια σαχαρίτσας. Κι όντας έτονε εξεργος

χαράντας πανοήρια εγέθιαναν κι εκόρευαν σα πρά-

σινα τσάφια, η κεμεντζέ κωδώνιζεν εσύρνεν δο-

ξαρέας και οι γιοσμαδες οι σταυραετοί εσύρναν

οματέας.

Πώς ν' ανασπάθω κι επορώ πάντα σονούμ γύριζνε

η κάθμη η σιθέμορφος η' εφώταζεν τα στράτας

όντες επέννεσ οσ παρχάρ απάν σο θιοθασιθιμαν

σον φεγγαρίν την έβγαν άμον την πούθιαν έμορ-

φος άμον αυγερινός τη ψυς ημ τ' άστρον τ' άσθε-

στον τη κάρδιας ημ καυμόν.

Εναν δοκρόπον άμον χαλάζ ση οματί την άκραν

κι έναν ευσπν παράπονον απές ασά τσικάριατ

ει κίτι παρχαρί νερά και παρχαρί γιαζία καμμίαν

κι ανασπάθκουσε ας εθεπά σας μίαν.

Κική Καντζίδου - Βασιλειάδου

ΣΗΜ. "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ": Με ύφος γλαφυρό και με θυρική διάθεση η συμπατριώτισσά μας κ. Κική Καντζίδου - Βασιλειάδου, ζωντανεύει έντεχνα μνήμες για τα "παρχάρια". Οι εικόνες του ποιήμα-τος είναι ζωηρές, άλλες ειδυλλιακές και γραφικές, άλλες υποθλητικές κι άλλες ρεαλιστικές. Ακόμα τα συναισθήματα είναι πολλά και πηγαία: νοσταλ-γική γλυκύτητα κι αγάπη στην παράδοση.

Συχαίρουμε την καλή μας συμπατριώτισσα κ. Κική και περιμένουμε πάντα τη συνεργασία της.

Προγράμματα για παλινοστούντες

Ανακοινώνεται ότι το Ε-

θνικό Ίδρυμα Υποδοχής και Αποκατάστασης Απο-δύμων και Παλινοστού-

ντων Ομογενών Ελλήνων (Ε.Ι.Υ.Α.Π.Ο.Ε.) στο πλά-

σιο της Κοινοτικής Πρω-τοβουλίας "Απασχόληση και Ανάπτυξη του ανθρώ-

πινου δυναμικού" η οποία περιλαμβάνει τους άξο-

νες "Απασχόληση NOW", "Απασχόληση HORIZON",

"Απασχόληση YOUTHSTART" και το νέο άξονα "Απασχόληση

INTEGRA", επιθυμεί να συνεργαστεί με φορείς του Ιδιωτικού, Δημοσίου

και Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, για την υποβοήθ

μέχρι 31-3-1997 στο υ-πουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,

31.691, 31.225 (κ. Κό-μνιου).

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΑΚΤΗΜΟΝΩΝ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Ο ετήσιος χορός του σωματίου ακτημόνων καλλιεργητών παλινοστούντων ποντίων εκπα-Ρωσίας της Ειρηνούπολης θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 24 Μαρτίου στο οικογενειακό κέ-ντρο "Ρωμιός" στην Πατρίδα Βέροιας.

Το πρόγραμμα θα αρχίσει στις 9 το βράδυ.

Προσκήσεις διατίθενται από τον Σύλλογο.

Νέα ("ποντιακά") βιβλία

Αρχιμανδρίτη Παύλου Αποστολίδη:

+ Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Ο Αρχιμανδρίτης κ. Παύλος Αποστολίδης ήταν γνωστός, ως τώρα, κυρίως, διότι διακονεί στην Παναγία Σουμελά ως Ηγούμενός της, εδώ και αρκετά χρόνια.

Με τούτη την (παρουσιαζόμενη) διπλωματική εργασία του, εισέρχεται πλέον και στην κατηγορία των συγγραφέων, αφού προηγήθηκε συντάκτης διαφόρων δημοσιευμάτων του σε περιοδικά και εφημερίδες.

1. Το θέμα του και ο πλήρης τίτλος του έργου του είναι ο δημοσιευμένος πιο επάνω, με τον χρονολογικό προσδιορισμό - περιορισμό: "1913 - 1923" και με την προσθήκη: "Η Αρχιερατεία του στην Τραπεζούντα".

Το κείμενο αυτό καταλαμβάνει 250 μεγάλες (8ου σχήματος) σελίδες, καλοτυπωμένες και ακοθουβέλες δεκαεπίδο φωτογραφικό παράρτημα για τη μετακομιδή των λειψάνων του Χρυσάνθου από την Αθήνα στη Σουμελά.

Το βιβλίο αποτελεί έκδοση της Παναγίας Σουμελά και αφιερώνεται στον κυρόν Παύλο, Μητροπολίτη μας, όπως και στον για τρεις δεκαετίες, σχεδόν, Πρόεδρο της "Παναγίας Σουμελά", ως "α ν τ ι δ ω ρ ο υ ευγνωμοσύνης για όσα μου προσέφεραν" όπως γράφεται, προλογίζεται δε από τον σημερινό Μητροπολίτη κ. Παντελεήμονα.

Πρόκειται για αξιόλογο έργο. Εξάλλου, το γεγονός ότι θαμρολογήθηκε με άριστα από το αρμόδιο τμήμα της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης (με εισήγηση τον καθηγητή κ. Αθανάσιον Αγγελόπουλον), είναι ένα "καλό εισιτήριο" για την εργασία και συντάκτη της.

Ο συγγραφέας, προκειμένου να συλλέξει το απαραίτητο υλικό, για την μελέτη του, προσέτρεξε στη σχετική βιβλιογραφία, ειδικά δε αξιοποίησε και το φύλλο της εφημερίδας "Εποχή" της Τραπεζούντας, που είχε ως εκδότη και κύριον συντάκτη - αρθρογράφου της τον μοναδικόν (Πόντιο) πατριώτη δημοσιογράφο Νίκο Καπετανίδη (1889 - 1921), ο οποίος επισημείωσε την λεβέντικη και εθνοπροσηύστατη ζωή του με τον πρόωπο θάνατό του με απαγκλίσιμό σε ηλικία μόλις 32 ετών κοντά στα

Αρχιμανδρίτη κ. Παύλου Αποστολίδη. Ας θυμόμαστε τούτο, μια και ο Ν. Καπετανίδης, τιμάται στην Καθημέρα της Βέροιας, όπου "εγκαταστάθηκε", αφού σουχώρητη και επιπόλαια ενέργειά της, τότε, δημοτικής αρχής, κατόργησε την οδό, που υπήρχε (στη μνήμη του) μέσα στην πόλη, ως ανταπόδοση για υλική προσφορά άλλου ατόμου...

Κάμνει, λοιπόν, πολύ σωστά (από πολλές απόψεις) ο συγγραφέας, όταν αφιερώνει τον μισόν από τον (τρισεπίδο) πρόλογόν ("Προλεγόμενα") του στη θυσία του Ν. Καπετανίδη.

2. Το βιβλίο υποδιαιρείται σε έξι κεφάλαια:

Στο πρώτο διαπραγματεύεται τα αφορώμενα στην Εκκλησία της Τραπεζούντας, γενικά και ειδικότερα στην Εκκλησία της και στη Μητρόπολή της στο χρονικό διάστημα 1910 - 1922.

Στο δεύτερο δίδονται χρήσιμα και ενδιαφέροντα βιογραφικά στοιχεία για τον Χρυσάνθο, από τη γέννησή του (Μάρτιο του 1881) στην Κομοτηνή (τότε "Γκιουμουλτζίνα") της Θράκης (το κοσμικό κύριο όνομά του ήταν Χαρίλαος), είχε τη σκηνή, τη χειροτομία και την ενθρόνισή του στην Τραπεζούντα (το 1913), με την συνεξέταση και της εκκλησιαστικής ζωής της πόλεως - περιοχής της προ του Α Παγκόσμιου Πολέμου.

Στο τρίτο (κεφάλαιο) διερευνώνται όσα σχετίζονται με τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, με τη στρατολογία των Ελλήνων, με τη σφαγή των Αρμενίων και με την αποχώρηση των Τούρκων, μετά την ήττα τους.

Στο επόμενο (τέταρτο) κεφάλαιο εξετάζονται όσα αναφέρονται στη δραστηριότητα του Χρυσάνθου στη διάρκεια που οι Ρώσοι κατείχαν την Τραπεζούντα και γενικότερα τον Ανατολικό Πόντο, αφού προηγήθηκε η ελληνική διακυβέρνηση της Τραπεζούντας, πριν και μετά τους Ρώσους.

Η μεγάλη και σπουδαία προσοχή του Χρυσάνθου στα τότε διεθνή "φάρα" και κυρίως στο Παρίσι και στο Λονδίνο, με σκοπό την υποστήριξη για τη νομική υπόσταση (ανά όποια διεθνούς δημόσια

δικαίου) της "ντε φάκτο" δημιουργηθείσας "Δημοκρατίας του Πόντου" με τα συνεχώς ταμεία και τις αγωνιώδεις παραστάσεις του, είναι το αντικείμενο μελέτης του πέμπτου κεφαλαίου.

Τέλος, στο έκτο κεφάλαιο, ο συγγραφέας αναπτύσσει τα θέματα της αποστολής του Χρυσάνθου στη Γεωργία, τις ανησυχίες των Τούρκων, τις συνομιλίες του Αρμενίου, του "θαψίματος των εθνικών ονειρών" (μια και οι εκπροσωπούμενες τα μεγάλα κυρίως, έθνη λειτουργούν με κυρίαρχο κριτήριο το συμφέρον του κράτους τους και όχι της ιδεολογίας και το Δίκαιο, όπως σημείωσε κάποιος και ο Ντε Γκώλ, άλλωστε δε τα ίδια δεν ισχύουν, στον κανόνα, και μεταξύ των ατόμων). Ακόμα, παρακαλούσανται οι τελευταίες δραστηριότητες του Χρυσάνθου για τους εθνικούς σκοπούς η αντίθετη θέση του στην εκλογή του Μελετίου Νεοζόκη στο Οικουμενικό Πατριαρχικό θρόνο και το τέλος της Αρχιερατείας του (το 1921) αφού το "Δικαστήριο της Αντιζαρτικής" της Αμόσειας, είχε καταδικάσει και τούτον σε θάνατο για την εθνοφιλία και ελληνοπροσηύστατη δραστηριότητά του.

Σε τρισεπίδο "επιλεγόμενα" γίνεται μία αξιολογική κρίση του έργου και του βίου του Χρυσάνθου (νομίζω, όμως, ότι θα ήταν χρήσιμο να δοθούν, στο σημείο αυτό και μερικώς, έστω συνοπτικότερα, πληροφορίες και για την μεταγενέστερη, στην Αθήνα, ζωή του, την εκκλησιαστική, την πνευματική και την κοινή, ώστε να υπάρχει κάποια πληρότητα στα του βίου του στην Ελλάδα, άσχετα αν ήταν τρικυμιάδης και εδώ και υψίστατοι διχογνωμία για την Αρχιερατεία του ως Αρχιεπισκόπου "Αθηνών και πάσης Ελλάδος" στο χρονικό διάστημα 1938 - 1941.

Σ' ένα αξιολογικό "Παράρτημα κειμένων" δημοσιεύονται 13 αξιόλογα και περιεκτικά ντοκουμέντα, ώστε να είναι τούτο προσιτό και στον βιογραφικό ερευνητή ή στον απαιτητικόν αναγνώστη, που δεν έχει τη δυνατότητα να το έχει στη διαθέσιμη του ή να προστρέξει στα βιβλία, όπου πρωτοδημοσιεύτηκαν μες δημοσίαις κ. ή η, βιβλιοθήκης.

Ακολουθεί το "Χρονι-

κό" της ανακομιδής και μετακομιδής των λειψάνων του Χρυσάνθου (τα οποία κατέβηξαν, πολύ σωστά, στη Σουμελά του Βερμίου - Κοστανιάς), όπου δημοσιεύεται και η εκφωνηθείσα ομιλία (το 1992).

Και το (κυρίως) βιβλίο κλείνει με διεπίδο σημείωμα, όπου αναγράφονται οι (δύο ανέκδοτες) ηγγές, οι εφημερίδες, τα περιοδικά, οι εγκυκλοπαίδειες και η βιβλιογραφία (από 18 βιβλία), που χρησιμοποιήσε ο συγγραφέας, προκειμένου να μας χαρίσει την αξιολογητική μονογραφία του.

Ελπίζω ότι θα εκπονηθεί ακριβοδίκαια το βιβλίο του πατέρα Παύλου, διότι είναι προϊόν ποήλου κόπου και αποτερεί απόδειξη και του γεγονότος ότι ο συγγραφέας του έχει το απαιτούμενο ταλέντο και τις κατάλληλες γνώσεις, ώστε κατόρθωσε να παρουσιάσει πετυχημένα το πολυσχιδές έργο και την πολυσύνθετη και μοναδική προσωπικότητα του Χρυσάνθου.

3. Προσωπικά ωφεληθήκα, διότι διάβασα (ή ξαναδιάβασα) γύρω από τον ταλαντούχο, χαρισματικό, ιερωμένον, πατριώτη, φιλοπόντιο Χρυσάνθο, του οποίου και μόνο το ποδυσεπίδο συνθετικό, κλασικό έργο του για την εκκλησία της Τραπεζούντας (Αθήνα 1993) αρκούσε να τον καθιερώσει και ως συγγραφέα όπως τον ανέδειξαν και ως δυνατόν δημιουργόν, δύο τόμοι (με τις βιογραφικές αναμνήσεις του και με τα άρθρα και τις μελέτες του, που εξέδωσε το 1970 και το 1977, ο ανεψιός του και βιβλιοπαρουσίασε τότε, το πρώτο, στην τοπική εφημερίδα "Ο φρουρός της Ημαθίας"). Αλλά, η μεγάλη ηθική υποχρέωση, που ένωσα, με ανάγκασε να διακόψω την πρόσφατη "πνευματική αγανάκτηση" την οποία επέλεξε.

Σε μία επανέκδοση του βιβλίου, πρέπει να προστεθούν και τα Ευρετήρια (των τοπωνυμίων και των κυρίων ονομάτων), ώστε να είναι πιο εύχρηστο, δηλαδή προσιτό, η άκοπη, η εύκολλη και άμεση ανεύρεση της αντίστοιχης σελίδας ή και των σελίδων, όπου δημοσιεύονται οι όποιες σχετικές πληροφορίες για ένα ενδιαφέρον θέμα - λήμμα.

Γιώργος Χ. Χιονίδης

Ο Διγενής Ακρίτας στη Ρωμανία

ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ ΟΦΕΙΛΟΥΜΕ ΝΑ ΤΟΥ ΕΓΕΙΡΟΥΜΕ "ΜΑΥΣΩΛΕΙΟ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ"

Οι Πόντιοι έζησαν με τα πρωϊκά τραγούδια, το πιο παλιό βυζαντινό τραγούδι ακριτικού τύπου. Ακρίτες και οι ίδιοι οι Πόντιοι και αγωνιστές στο όνομα του "Διγενή Ακρίτα", δίνουν ανάγλυφη την εικόνα του ιδεώδους της ελληνικής γενναιοσύνης. Η σωματική του δύναμη συνδέεται από ευγένεια ψυχής και ιπποτισμό.

Ηρωας των ακριτικών ασμάτων γνωρίζεται πρώτα και να θριαμβεύει, αλλά και να πέφτει γενναία εκεί στην εσχάτη της Ανατολής, όπου αναμένει ευλαβικό προσκυνητή το ελληνικό γένος, για να του εγείρει μωσαϊκό ευγνωμοσύνης.

Πέφτει μάρτυρας ανιδιοτήτας της ελληνικής φιλοπατρίας και γενναιοσύνης, σύμβολο αιώνιας της ελληνικής ψυχής, για την οποία ύψιστος ηθικός και κοινωνικός νόμος είναι ο αγώνας και ο θάνατος υπέρ των ιδεών και των δικαίων της πίστης, της οικογένειας και της πατρίδας.

Αν και ανίκητος Ακρίτας, η ανθρώπινη φύση του υπέκυψε αλλά η ηρωϊκή μορφή του δεν έσβησε ποτέ από τη μνήμη του Ποντιακού

Ελληνισμού. Ο λαός μας, έκανε συχνά αναφορά στο όνομα του Ακρίτα για να παραδειγματίσει τα παλληκάρια του με όλες τις αρετές του ήρωα Ακρίτα. Και σήμερα ακόμη, ο Πόντιος Ακρίτας συνδέει την ακριτική του ιδιότητα με τη ζωή και την αποστολή του Πόντιου ποίτη της Μακεδονίας μας.

Ο Πόντιος Ακρίτας είναι υπεράνω πάντων Ποντίων πρώων είτε ήτο Κομνηνός, είτε Υψηλάντης, είτε Μουρούζης, είτε Κανδύλης, με τον Ακρίτα έζησε ο Πόντιος.

Ο Ακρίτας πάλεψε με τον Χάροντα και νικήθηκε, ο Ελληνισμός του Πόντου πάλεψε με την καταστροφή και πτώθηκε, όμως ο θάνατος οδηγεί στην ανόρθωση και οι Πόντιοι αναστήθηκαν.

Ο ίδιος ο Ακρίτας έκλησε τον θάνατό του:

"Έμπα καλή μ' και στρώσον με,

θανατικό κρεβάτι.

θέκον ανθία 'ς σν κεφαλή μ'.

και παρχαρι ταισεκιο".

Είναι μεγάλη υπόθεση η συλλογή και το οποιοσδήποτε των γλω-

σικών μνημείων, όταν μάλιστα αναφέρονται στους θρύλους και στην εμπύχωση του λαού μας, όταν υπάρχουν γύρωθεν απειλές. Να φυλάξουμε και να αναπτύξουμε όλες τις αρετές της φυλής μας και να μην θαυκαλιζόμαστε ότι εδώ που γεννηθήκαμε υπάρχει οργανωμένη κοινωνία που μεριμνά για τον πολιτισμό μας. Δεν είναι εδώ η "Ρωμανία" το λιμάνι των εθνικών πόθων, των ονειρών και των ψυχών, προς τον οποίο οποιαδήποτε με λαχτάρα η εθνική ψυχή.

"Υιέ μ' αν ζεις και γίνομαι

ση Ρωμανίον φύγον Εκεί έεις κυρ Ανδρόνικον

καθ' αδελφόν Ξαντίνον".

Οι Πόντιοι και οι αδελφοί μας πρόσφυγες από την Ανατολή, δημιουργήσαμε στον ελληνικό βορρά τον ακριτικό λαό της υποίθρου και φτιάξαμε το μέγα εθνικοπολιτιστικό κέντρο, τη Μακεδονία μας. Ας φτιάξουμε και τη Θράκη μας, την πρωτεύουσά μας, τη Ρωμανία, όπου να συγκεντρώσουμε τα τρόπαια της θάνατος πνευματικής δόξας, φροντίζοντας να συλλεγούν συστηματικά, με επιμέλεια και αγάπη όλα τα μνημεία του πολιτισμού της πατρίδας, που είναι ο καθαρός ελληνικός πολιτισμός, το οποίο είναι ανάγκη να κάνουμε ακώρηστο σύντροφο της ζωής μας και της παιδείας των παιδιών μας. Είναι επίκαιρο να λέμε:

"Να σαν τη μόναν που γεννά τα τράντα χρόνον μίαν κεφαλήν υιών τραντέλλεων και νύφην γαλοφόραν".

Πολλά ακούγονται στις μέρες μας αμφιθετήσεις κυριαρχικών μας δικαιωμάτων. Πολλά ακούγονται για διπλές ονομασίες μιας ψευδογράφης "Μακεδονίας" και μιας απειλούμενης μονίμως Θράκης, ίσως η πατρίδα, η Ελλάδα μας χρειαστεί να πει:

"Ακρίτα μου ντο κάθεσαι και στρέκεις και περμάνεις Το ένοικο σ' εκόλλασαν και την καλή σ' έβεραν".

Είμαστε πεπεισμένοι ότι ο Ακρίτας θα δώσει την πρόνοια απάντησή:

"Από σε μακρον βραχιάσαν πόλεμον εβόλινα... κληριζέεν ο μαύρον μου το κάστρον σι' εσάν".

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Στον πρωθυπουργό κ. Κώστα Σημίτη, παρέδωσε τα πρακτικά του Γ' Παγκόσμιου Συνεδρίου Ποντιακού Ελληνισμού ο Δήμαρχος Καλαμαριάς και Πρόεδρος του Δ' Παγκόσμιου Συνεδρίου Ποντιακού Ελληνισμού κ. Θρασύβουλος Λαζαρίδης.

Ο κ. Λαζαρίδης επισκέφθηκε τον πρωθυπουργό στο Τρίκαλα, συνοδευόμενος από τον Πρόεδρο της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων κ. Τανιμανίδη, τον Πρόεδρο των Ομογενειακών Οργανώσεων της Ρωσίας κ. Ιορδανίδη και τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας ΗΠΑ - Καναδά κ. Κατζαμποκίδη, και αφού παρέδωσε τα πρακτικά στον κ. Σημίτη, τον προσκάλεσε να πραγματοποιήσει τα εγκαίνια του Συνεδρίου στις 13 Ιουνίου στην Θεσσαλονίκη.

Κατά την διάρκεια της συζήτησης με τον πρωθυπουργό, ο Δήμαρχος Καλαμαριάς, έκανε αναφορά στη Γενοκτονία των Ποντίων και στα επιστημονικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι βιολογικές της εποχής εκείνης έγιναν κάτω από οργανωμένο σχέδιο των Τούρκων.

Παράλληλα, ο κ. Λαζαρίδης, έκανε γνωστή την προσπάθεια που θα καταβάλλει ο Ποντιακός Ελληνισμός ώστε να γνωστοποιηθεί το θέμα στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών ζητώντας στην κατεύθυνση αυτή τη στήριξη της ελληνικής κυβέρνησης.

Τέλος, κατά την διάρκεια της συζήτησης, έγινε αναφορά στους 500.000 περίπου ομογενείς της Μούρης θάλασσας, προκειμένου ο πληθυσμός αυτός να στηριχθεί από την Μητροπολιτική Ελλάδα, ώστε να παραμείνει στις γεωγραφικές περιοχές που βρίσκεται σήμερα εκπροσωπώντας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το εθνικό και οικονομικό συμφέροντα της πατρίδας μας.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

(την ημέρα της κηδείας του)

Πέθανε ο

Μιχάλης Πιστοφίδης

Αγαπημένε μας Μπάμπη Μιχάλη,

γνήσιο τέκνο της Σάντας.

Σήμερα που ξεκίνησες το ταξίδι σου στο δρόμο της αιωνιότητας, θλιβόμαστε βαθιά όλοι εμείς οι Σανταίοι, γιατί χάσαμε τον ακούραστο και γλυκόφωνο ψάστη της εκκλησίας μας.

Στον Άγιο Δημήτριο, στην εκκλησία του χωριού σου, προσφέρεις πολυχρόνη ψαθτική υπηρεσία, με παραδειγματική προθυμία.

Με την ευαίσθητη ποντιακή ψυχή σου, προβάδισες πάντοτε να πλησιάσεις και να συμπαρασταθείς πρώτος κάθε πονεμένη οικογένεια, που έχανε προσφιλή τους πρόσωπα. Ησουν πάντοτε παρών στην χαρά και τη λύπη των συγχωριανών σου.

Υπηρετήσες την κοινωνία της Μικρής Σάντας από τη θέση του ισόβιου ιεροψάστη, με αγάπη και ανιδιοτέλεια.

Ο Μορφωτικός Σύλλογος Μικρής Σάντας, εκτιμώντας το μέγεθος της κοινωνικής αυτής σου προσφοράς, σου απένειμε στις 15-2-1992 τιμητική διάκριση. Ήταν επιβαλλόμενο καθήκον όλων των Σανταίων η αναγνώριση αυτή και ήταν ευτύχημα που τη γεύτηκες ζωντανός.

Αγαπημένε μας Μιχάλη,

Από σήμερα δεν θα ακούεται πλέον η επιβλητική και μελωδική σου ψαθμωδία.

Θα μας λείψεις πραγματικά, γιατί σε νοιώσαμε και σε ζήσαμε σαν τον πολύ δικό μας και ασυναγώνιστο ψάστη μας.

Ήδη από σήμερα φαίνεται το μεγάλο και δυσαναπλήρωτο κενό που δημιουργήθηκε στο ψαθτήριο της εκκλησίας μας.

Αγαπημένε μας Μιχάλη, **ΑΓΙΩΝΙΣΤΩΝ**

Διερμηνεύοντας τα αισθήματα όλων των Σανταίων, επανέλαβα τα λόγια της τιμής και ευγνωμοσύνης προς το πρόσωπό σου, για να το ακούσει πλέον η ψυχή σου και το πνεύμα σου, τώρα που πορεύεσαι στο δρόμο της αιωνιότητας.

Αιώνια θα παραμείνει η μνήμη σου.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της λατρευτής πατρίδας σου της Σάντας, που σε λίγο θα σε σκεπάσει.

Μικρή Σάντα 29-11-1996

Ο Πρόεδρος του Μορφωτικού Συλλόγου Μ. Σάντας
ΠΑΥΛΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΝΑ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑΚΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

(Τραπεζούντα - Τόνγια - Μονή Σουμελά - Βατούμ - Τάκοβα και Τυφλήδα)

του **Γιώργου Χ. Χιονίδη**

Συνέχεια από το προηγούμενο

2. Στην Τραπεζούντα Τελικά συγκεντρωθήκαμε στη Θεσσαλονίκη όλα τα μέλη της ειδικής επίσημης αποστολής (κάτι περισσότερο από 100 άτομα), για και σκοπός του ταξιδιού ήταν (εκτός από την τόνωση) και η πραγματοποίηση Συνεδρίου για τον Ποντιακό Ελληνισμό σ' όλο τον κόσμο, στο Βατούμ (που η επίσημη και τρέχουσα ονομασία του είναι Βατούμι, δηλαδή με γιώτα, στο τέλος).

Συμμετείχαν πολιτικοί, δήμαρχοι, εκπρόσωποι των κομμάτων, καθηγητές Πανεπιστημίου (όπως ο κ. Ποθ. Ενεπεκίδης και η κ. Παρύσατη Ποποδοπούλου - Συμεωνίδου κ.α.), εκπαιδευτικοί, συγγραφείς (στους οποίους, άλλωστε, συμπεριλήφθηκα). Πρόεδροι ή εκπρόσωποι των Ποντιακών Ομοσπονδιών όλης της γης κ.λ.π. Ακόμα, υπήρχε και η καλλιτεχνική κάλυψη, με τα 14 μέλη του χορευτικού συγκροτήματος "Μωμόγεροι" και, βέβαια, ο απαραίτητος ηγάρης, όπως και δημοσιογράφοι εφημερίδων, του Αντέννα, ραδιοφώνου κ.λ.π.

Το ειδικά ναυλωμένο αεροκάφος ("αγκαζέ") της Ολυμπιακής, πήθε από την Αθήνα και, τελικά, μας μετέφερε (τις 14 Αυγούστου) στο αεροδρόμιο της Τραπεζούντας, της Τουρκίας, σε διάστημα κάτι λιγότερο (νομίζω) των δύο ωρών.

Η απόσταση από το αεροδρόμιο στην πόλη δεν είναι μεγάλη ή, αλλιώς, δεν με κούρασε, μια και έπιασα συζήτηση με τον παλιό γνώριμό μου (εδώ και περισσότερα από 30 χρόνια) κ. Πολυχρόνη Ενεπεκίδη, ομότιμο καθηγητή της Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης), κυρίως για την πρόσφατη κυκλοφορία του βιβλίου του για τη "Γενοκτονία των Ποντίων", με βάση ανέκδοτα έγγραφα των τότε "Μεγάλων Δυνάμεων" κ.λ.π.

Στη διαδρομή είδαμε (μέσα από το αυτοκίνητό) την αξιόλογη εκκλησία της Αγίας Σοφίας (της Τραπεζούντας), που βρίσκεται σε ύψωμα, και τείνει να γίνει τζαμί, όπως και το

κτίριο του "Φροντιστηρίου" (της Τραπεζούντας), το οποίο χρησιμοποιείται για τη στέγαση εκπαιδευτηρίων ανώτερης - ανώτατης εκπαίδευσης. Τώρα, ο βράχος του δεν βρέχεται από τα κύματα της θάλασσας (όπως το ξέραμε από τις παλιές φωτογραφίες του), διότι οι προσχώσεις των ποταμών, ποταμιόσκων και των χειμάρρων, που τρέχουν σε μικρή απόσταση, ο ένας κοντά στον άλλον ("ω ουκ έστι αριθμός"). Και βέβαια δεν εννοώ μονάχα, τον περίφημο "Δαφνοπόταμον", της περιοχής "Δάφνης", η οποία θα μπορούσε να διηγηθεί (αν μιλούσε) πάμπολλα και συνταρακτικά γεγονότα του ελληνισμού, ο οποίος μεγαλοήρως εδώ, στο εμπόριο κ.λ.π. Λέγεται, μάλιστα, ότι η Τραπεζούς (κτίσμα των Ελλήνων της Σινώπης, που ίδρυσαν οι Μιλήσιοι, γύρω από τον 8ο αιώνα π.Χ.) πήρε αυτό το όνομα λόγω του σχετικού γεωμετρικού σχήματος αυτής της περιοχής.

Εξαιρετική εντύπωση προκαλεί άμεσα (στον ταξιδιώτη) το ποθισήμαντο γεγονός ότι υπάρχουν ή κτίζονται τώρα αμέτρητα τζαμιά (σε άσπρο χρώμα).

Ακόμα, είναι αξιοσημείωτος ο οικοδομικός οργανισμός, που είναι, όμως, τελείως άναρχος και τα κτίσματα γίνονται με υπερμεγέθη κόκκινα τούβλα και όσα, άλλα, πρόχειρα, υλικά μπορεί να φαντασθεί ο νους του ανθρώπου, όπως λαμαρίνες, σανίδες, χαρτόνια κ.λ.π., δηλαδή τα κτίσματα είναι πραγματικά "σαντίρ μοχαλάδες". Βεβαίως, οι δέκτες της δορυφορικής τηλεόρασης, δεν λείπουν.

Η θάλασσα ("η Μαύρη Θάλασσα"), ο Αξενος - Αξεινος - Εύξεινος - "κατ' ευφημισμόν - Πόντος") έχει απέραντες παραλίες, 500 χιλιομέτρων περίπου, όπου γίνονται έργα, πρόχειρα συνήθως, δηλαδή με ρίξιμο μπάζων και τα "μπάνια του λαού" - εδώ τουλάχιστον - είναι σπάνιο φαινόμενο. Και να σκεφθεί κανείς ότι εδώ ακούστηκε το περίφημο "θάλαττα, θάλαττα", από τους μύριους του Ξενοφώντα, το 401 π.Χ., και νομίζω ότι παρόμοιες

κραυγές (όχι λυτρώσεως όμως, αλλά), απειλησίας, εκβάλλουν και οι σημερινοί κάτοικοι της Τραπεζούντας, καθώς δεν προσφέρεται ο χώρος για μπάνια, ... άχρωμα τουλάχιστον.

Μοναδική είναι η εικόνα των πεζοδρομίων της παραλίας, καθώς είναι κατειλημμένα, συνήθως, με σωρούς φουντουκιών (με το πράσινο κάλυμμά τους ή όχι), που μου θύμισαν τους απλωμένους... τραχανάδες ή τας "μακαρίνας", που ήταν το "σήμα κατατεθέν" παντού και στους ήσυχους δρόμους της Βέροιας της Κατοχής.

Στο ξενοδοχείο αντιληφθήκαμε ότι υπήρχε και δεύτερος θάνατος (δοσοφονία) στην Κύπρο, καθώς η τηλεόραση μετέδιδε συνεχώς σχετικές εικόνες (συνάναμεταδίδοντας από την τηλεόραση της Κύπρου, όπως γραφόταν - μνημονεύονταν επάνω στο κέντρο και δεξιά του καντράν). Πήρα στα χέρια μου τα φύλλα των πιο γνωστών εφημερίδων της Τουρκίας, δηλαδή της "Χουριγιέτ" (με απεικόνιση, στην πρώτη και τελευταία σελίδα, της τουρκικής σημαίας και σκίτσο του Κεμάλ Αττατούρκ) και "Μιλλιγιέτ" (με απεικόνιση του πυρσού της φλόγας) και διαπίστωσα ότι και ο τουρκικός τύπος έδινε πολλή έμφαση στα γεγονότα, έχοντας πλούσια γκάμα ειδήσεων, με τις δηλώσεις και των Ελλήνων και Ελληνοκυπρίων. Αρχισαν, λοιπόν, "να μας ζώνουν το φίδι"...

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Ενισχύετε το Πνευματικό μας Κέντρο

Αγαπητοί μου συμπατριώτες και αναγνώστες του "Αργοναύτη".

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, όλοι, οι Πόντιοι και φιλοπόντιοι, ότι είναι "θέμα τιμής" να προχωρήσουν σοβαρά οι εργασίες ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου της Ευξεινού Λέσχης "Βέροιας, το οποίο θα αποτελέσει (όταν θα λειτουργήσει με όλα τα τμήματά του) μια πολιτιστική κυψέλη του Ποντιακού Ελληνισμού, όπως η Παγαλία Σουμελά είναι το θρησκευτικό μας κέντρο. Χρειάζεται, όμως, να "ανασκουμπωθούμε" όλοι - όλες,

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ Δ' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Με γοργό ρυθμό η Διοίκηση της ΠΟΠΣ ξεκίνησε τα διαδικαστικά θέματα για την πραγματοποίηση του Δ' Παγκόσμιου Συνεδρίου του Ποντιακού Ελληνισμού, που θα γίνει στη Θεσ/νίκη από τις 13 - 16 Ιουνίου 1997.

Ήδη η ΠΟΠΣ με σχετικό έγγραφο της ανακοινώνει στα μέλη - σωματεία της τη θεματολογία του Συνεδρίου και η οποία έχει ως εξής:

- α) Για τον Ελληνισμό της Μαύρης Θάλασσας (ιστορία - πολιτισμός)
- β) Τον Απόδημο Ελληνισμό (Ποντιακός και Οικουμενικός Ελληνισμός).
- γ) Τον ελληνισμό της πρώην ΕΣΣΔ (Ιστορία - Πολιτισμός - Προβλήματα, Προοπτική)
- δ) Τη νεολαία και τη Γυναίκα (Ποντιακή καταγωγή, Ιστορία - Πολιτισμός).

Με τη σειρά μας ευχόμαστε κάθε επιτυχία στο Συνέδριο.

ΝΕΟ Δ.Σ.

ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

ΜΙΚΡΗΣ ΣΑΝΤΑΣ

ΒΕΡΟΙΑΣ

Στις αρχαιρεσίες που έγιναν στις 17-11-1996 εκλέχτηκε το νέο Διοικητικό Συμβούλιο και συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

- ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γραμματικός Παύλος
- ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θεοδωρίδης Θέμης
- ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Τζαφερόπουλος Βασίλειος
- ΤΑΜΙΑΣ: Ιωσηφίδης Βαγγέλης
- ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Καλοϊδου Μελίνα

ΣΗΜ. "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ": Ολόθερμα εύχεται στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο επιτυχία στο έργο του και προσωπική υγεία στα μέλη του, ο "Αργοναύτης" είναι στη διάθεσή του για να δημοσιεύσει τις δραστηριότητές του.

Τιμητικό δημοσίευμα ΔΙΠΛΑ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ...

του **κ. Ανδρέα Εθ. Ταταρίδη**

Συνέχεια από την 1η σελ. στο αναγνωστικό του κοινό. Στο συγγραφικό του στυλ και ο πιο απαιτητικός αναγνώστης δεν θα βρει ψεγάδια! Αλλωστε, μην ξεχνάμε και την ιδιότητα του φιλολόγου, που εξακολουθεί να φέρνει έστω κι αν δεν ανήκει πλέον στην ενεργό εκπαιδευτική δράση.

Στο ωραιότατο, λοιπόν, αυτό βιβλίο του (ωραίο από κάθε άποψη: συγγραφική, τυπογραφική

ώστε να εξοικονομηθούν σοβαρά ποσά.

Ενας τρόπος να προσφέρουμε στη Λέσχη (για το Πνευματικό Κέντρο) όσα ποσά επιθυμούμε να δώσουμε, π.χ. αντί στεφανιών σε κηδείες κ.λ.π. συγγενών και φίλων μας. Ετσι, τα ονοματεπώνυμα θα γραφούν και στο ειδικό βιβλίο, που αργότερα θα κυκλοφορήσει και τυπωμένο, με το χρονικό της ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου. Ας σημειωθεί δε ότι για όλες τις δωρεές θα δίδονται ισόποσες αποδείξεις, ώστε τα σχετικά ποσά να εκπέτρωνται στις φορολογικές δηλώσεις.

ο κ. Θ. Γαβριηλίδης γνωρίζει στο μη Βεροιώτη (όπως καλή ώρα ο υπογράφων) τον πλούτο της Βεροιώτικης Εκκλησίας, μαζί με κειμήλια, ενθυμίες, αναμνήσεις γύρω απ' αυτόν τον ανεκτίμητο πλούτο, παραθέτοντας και τα δικά του σχόλια.

Γενικώς πρόκειται για μία προσπάθεια καταγραφής και γνωριμίας, που εντάσσεται στα πλαίσια της εκκλησιαστικής ιστορίας της όντως Θεοσώστου πόλεως της Βέροιας.

Ο κ. Θ. Γαβριηλίδης κοπίασε και κοπίασε πολύ, αυτό φαίνεται άλλωστε.

Αλλά και η θρακική Εστία Βέροιας αξιοποίησε τον κόπο του Βεροιώτη συγγραφέα μας.

Και οι δύο - Θ. Γαβριηλίδης και θρακική Εστία - είναι άξιοι πολλών και θερμών συγχαρητηρίων! Δούλεψαν για την προβολή της Βέροιας. Εύγε τους!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΘ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ
Ζάκυνθος

Ποντιακά Πένθη

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Πέθανε (την 6-12-1996) σε ηλικία 57 ετών, ο δικηγόρος Κων/νος (Κώστας) Κυριακίδης, που ασκούσε το επάγγελμά του στη Θεσ/νίκη. Όμως, ήταν συνδεδεμένος και με την περιοχή μας, αφού (από το 1483) υπήρξε Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ποντιακού Συλλόγου "Άγιος Γεώργιος, του Περιστερωτά", που εδρεύει στην μακεδονική πρωτεύουσα και η κύρια του δράση συνίσταται στην λειτουργία του ομώνυμου μοναστηριού, στο Ροδοχώρι της Ημαθίας. Ο Κώστας διαδέχθηκε στη Διεύθυνση του Συλλόγου τον θείο του Χαράλαμπο Κιαχλίδη, ιδρυτή τύπου και του καθιδρύματος.

Αν θελήσουμε να συμπυκνώσουμε σε λίγες λέξεις και να διερευνήσουμε τον χαρακτήρα του αγαπημένου και συμπαθέστατου Κώστα Κυριακίδη, θα πρέπει να επισημόνουμε ότι υπήρξε ένας σεμνός και ταπεινός πρωτεργάτης, με ένθερμο ζήλο, με εξαιρετικά ψυχικά χαρίσματα και δημιουργική δράση.

Ιδανικός φίλος, συμπατριώτης, αφιλοκερδής, συμπαραστάτης για τον συνάνθρωπό του, με ιδιαίτερη αγάπη για όσα είχαν σχέση με τον Ποντιακό Ελληνισμό, και γενικότερα με την Ελλάδα. Άνθρωπος με ήθος, τιμιότητα και ειλικρίνεια. Αρα, εξαιρετική περίπτωση, αν όχι και τελείως σπάνια...

ΓΙΩΡΓΟΣ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ